

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

Sayı : Z-81625851-610- 253
Konu : Soru Önergesi (7/21854)

7/21854 60 89
10.10.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.01.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1569399 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Hatay Milletvekili Sayın Nermin YILDIRIM KARA tarafından yöneltilen 7/21854 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

"5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4/1-(a) ve 4/1-(b) bentleri kapsamında yaşlılık sigortasından aylığa hak kazanmanın genel koşulları ile aylık hesap yöntemleri 08.09.1999 tarihine kadar 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ilgili hükümlerine göre belirlenmekteyken söz konusu sosyal sigorta kurumlarının aktif-pasif analizlerinin yapılması sonucunda aktüeryal dengelerinin ve sürdürülebilirliklerinin sağlanması için 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile 09.09.1999 tarihinden itibaren yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları ile aylık hesaplama yöntemleri tekrar düzenlenmiş ve son olarak aynı gerekçelerle ve farklı statülerdeki sigortalıların tek bir çatı altında toplanarak aynı koşullara tabi olmalarını sağlamak amacıyla 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanun ile yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları nihai halini almıştır.

Ancak, 4447 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce sigortalılık başlangıcı olanların mevcut hakları korunmuştur. Dolayısıyla 08.09.1999 tarihi ve öncesi, 09.09.1999 ila 30.04.2008 tarihleri arası ve 01.05.2008 tarihi ve sonrasında ilk defa sigortalı olanların aylıklarının farklı yöntemlerle hesaplanıyor olması eşitsizlik olarak değil; 4447 sayılı ve 5510 sayılı Kanunların yürürlük tarihlerinden önce sigortalılık başlangıcı olanların kazanılmış haklarının korunması olarak değerlendirilmelidir.

İlk defa 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra sigortalılık başlangıcı olan sigortalıların aylık hesaplama yöntemi hali hazırda zaten tekleştirilmiş olduğundan bu yönde bir çalışma bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, güncelleme katsayısı aylık hesaplama sisteminde sigortalının her yıla ait prime esas kazancının ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar TÜFE ve reel Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) oranları kullanılarak güncellenmesinde kullanılmaktadır.

Bu yöntem ile sigortalıların geçmiş yıl kazançları öncelikle enflasyonla güncellenerek reel değerinin korunması ve ücretlerin GSYİH içindeki ağırlıkları oranında sigortalıların ülkenin refah artışından pay alması sağlanmaktadır. Ancak, aylık hesabını etkileyen tek parametre güncelleme katsayısı değildir.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından, sigortalılığı 2008/Ekim (hariç) öncesi başlayıp, 2008/Ekim (dahil) sonrası tahsis talebinde bulunan 4/1-(a) ve 4/1-(b) kapsamındaki sigortalıların aylıkları; sadece güncelleme katsayısı sebebiyle değil, aylık hesaplama parametrelerindeki farklılıklar sebebiyle de her bir sigortalının durumuna göre farklılaşabilmektedir.

Öte yandan, aylık miktarında önemli parametrelerden bir diğeri olan aylık bağlama oranı prim ödeme gün sayısı ile doğru orantılı olarak belirlenmektedir. 2000 ve 2008 yıllarında yapılan reformlar ile emeklilik sisteminde sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için prim-aylık arasındaki bağ güçlendirilmiştir. Sistemde daha uzun süre kalanın ve daha yüksek prim ödeyenin karşılığını alacağı mali yönden sürdürülebilir bir sistem kurgulanmıştır. Sistemde kalma süresi uzadıkça aylık bağlama oranı da artmaktadır."

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat IŞIKHAN
Bakan